

VASTUULLISEN SJOITTAMISEN MARKKINASELVITYS 2019

SISÄLLYS

3	Johdanto
4	Markkinaselvityksen tausta ja tarkoitus
6	Metodologia
8	Vastuullinen sijoittaminen Suomessa
8	Miksi sijoittaa vastuullisesti
10	Vastuullinen sijoittaminen eri omaisuusluokissa
11	Vastuulliseen sijoittamiseen liittyvät strategiat ja periaatteet
13	Vastuullisen sijoittamisen toteutus
15	Vastuullisen sijoittamisen raportointi
17	Vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat
20	Vastuullisen sijoittamisen osaaminen
21	Vastuullisen sijoittamisen haasteet
22	Vastuullisen sijoittamisen mahdollisuudet
23	Vastuullisen sijoittamisen suurimmat hyödyt
24	Vastuullisen sijoittamisen tulevaisuuden trendit
25	Vastuullisen sijoittamisen merkityksen kehittyminen omassa sijoitustoiminnassa ja globaalisti
26	EU:n kestävän rahoituksen sääntely
27	Johtopäätökset

JOHDANTO

Lea Jääskeläinen
Finsifin hallituksen pj

Finsif on vakiinnuttanut toimintansa Suomessa

Vastuullinen sijoittaminen on tänä päivänä enemmän valtavirtaa kuin 10 vuotta sitten, kun Finsif ry perustettiin vuonna 2010. Tätä tukee myös Finsifin nelinkertainen jäsenmäärä perustamisvuoteen nähden, sekä lähes kuukausittaiset yhteydenotot koskien Finsifin jäsenyyttä. Yhä laajemmin katsotaan ESG-näkökulmien, (environmental, social and governance), integroimisen sijoitustoimintaan parantavan sijoitussalkun riski- ja tuotto-profilia, josta on osoituksena markkinaselvityksen tulos – näiden asioiden integrointi on noussut suosituimmaksi vastuullisen sijoittamisen lähestymistavaksi. **Tämän markkinatutkimuksen vastaajien mukaan arvot sekä paremmat mahdollisuudet riskien ja maineen hallintaan ovat keskeisimmät tekijät vastuullisen sijoittamisen taustalla.**

Globaalit kestävyyskysymykset **luovat sekä uhkia että mahdollisuuksia sijoitusalan kentälle.** Toimintatapojen ja kulutustottumusten muutokset väestön kasvun ohella generoivat uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja muokkaavat nykyisiä toimintamalleja. Myös EU:n kestävän rahoituksen regulaatiolla on vaikutusta suomalaiseen sijoitusalaan muokaten **sijoittamisen kenttää läpinäkyvämmäksi vastuullista sijoittamista koskevien kysymysten osalta.**

Finsif edistää vastuullisen sijoittamisen tuntemusta Suomessa sekä tarjoaa verkostoitumispaikan alan toimijoille – tänä vuonna jo kymmenen vuoden ajan. Yksi keskeisimmistä rooleista on tiedon jakaminen esimerkiksi oppaiden ja tilaisuuksien kautta. Finsif on tehnyt vastuullisen sijoittamisen nykytilaa koskevan markkinaselvityksen ensimmäistä kertaa vuonna 2017. Sijoitustoiminnan vaikutukset ja vaikuttavuus on nostanut profiliaan edelliseen tutkimukseen verrattuna.

Finsifin strategisena avainkysymyksenä on vastata jatkossa entistä fokusoidummin tiedon tuottamiseen – itse vastuullinen sijoittaminen käsitteenä on jo tullut tutuksi, sen sijaan syvällisempää tietoa vastuullisen sijoittamisen työkaluista sekä trendeistä kaivataan. **Markkinaselvitykseen tutustuminen on oiva keino lähteä kartoittamaan vastuullisen sijoittamisen nykytilaa Suomessa ja peilata sen trendejä myös omaan toimintaan.** Nyt jos koskaan on oiva hetki miettiä mitä vastuullinen sijoittaminen tarkoittaa sinulle ja organisaatiollesi. Toivon, että tutkimus toimii sinulle apuna tässä pohdinnassa.

Hyviä lukuhetkiä!

MARKKINASELVITYKSEN TAUSTA JA TARKOITUS

Finsif toteutti markkinaselvityksen ensimmäistä kertaa vuonna 2017. Oheinen markkinaselvitys on osa Finsifin 10-vuotisjuhlavuotta 2020. Se sisältää päivityksiä ja vertailua edeltäjänsä soveltuvilta osin. Mukana on myös uusia näkökulmia esimerkiksi EU:n kestävän rahoituksen sääntelystä. Se tulee koskettamaan useaa sijoitusalan toimijaa. Lisäksi yhteiskunnallinen ja sidosryhmiltä tuleva paine on ennestään kasvattanut sijoitusalan organisaatioiden tarvetta pohtia vastuulliseen sijoittamiseen liittyviä kysymyksiä.

Vastuullisen sijoittamisen globaalia kehitystä kuvaa hyvin alan suurimman verkoston, YK:n tukema vastuullisen sijoittamisen periaatteiden (PRI – Principles for Responsible Investment) allekirjoittajamäärän kasvu. Tammikuussa 2020 lähes 2700 organisaatiota oli allekirjoittanut PRI:n (01/2020), edustaen yli 89 biljoonan Yhdysvaltain dollarin varallisuutta. Vastaavat luvut vuonna 2017 olivat 1800 allekirjoittajaa ja lähes 60 biljoonan Yhdysvaltain dollarin varallisuus. Suomessa 42 organisaatiota on allekirjoittanut PRI-periaatteet (tilanne tammikuu 2020)¹. Finsifin jäsenistössä on yli 40 PRI-allekirjoittajaa.

Vastuullisen sijoittamisen kehitys ilmenee Suomessa esimerkiksi Finsifin jäsenmäärän kasvuna. Selvityksen viimeistelyhetkellä tammikuussa 2020 Finsifillä on yli 70 jäsentä, kun taas vuoden 2017 vastaava luku oli noin 60 jäsentä. Vuosikymmen sitten Finsifillä oli 18 perustajajäsentä.

Viime aikoina vastuullisen sijoittamisen ja kestävän rahoittamisen kentässä on ollut vahvasti esillä Euroopan Unionin kestävän rahoituksen sääntely. Odotuksena on, että se muokkaa ja kehittää vastuullista sijoittamista myös Suomessa. Kestävän rahoituksen luokitusjärjestelmä eli taksonomia tulee vaikuttamaan moneen Finsifin jäseneseen.

Tämä markkinaselvitys kartoittaa vastuullisen sijoittamisen nykytilaa sekä suomalaisten sijoitusalan organisaatioiden käytäntöjä ja näkemyksiä vastuullisesta sijoittamisesta. Markkinaselvityksen kohderyhmänä on Finsifin jäsenistö, mukaan lukien palveluntarjoajat. Finsifin jäsenistöön kuuluvat sijoitusalan merkittävät ja keskeiset toimijat Suomessa, joiden sijoitusvarallisuuden arvo on yli 530 miljardia euroa.

¹ Principles for Responsible Investment, PRI

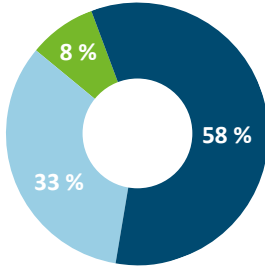

Markkinaselvityksen tavoitteena on raportoida vastuullisen sijoittamisen markkinan nykytilanne Suomessa, selvittäen miten suomalaiset sijoitusalan organisaatiot johtavat vastuullista sijoittamista, mitä lähestymistapoja heillä on käytössä, miten toiminnasta raportoidaan sekä mitkä ovat alan toimijoiden keskeisimmät näkemykset tulevaisuuden haasteista ja mahdollisuuksista sekä vastuullisen sijoittamisen roolin kehittymisestä. Markkinaselvitys käyttää sanaa "vastaajaorganisaatio" markkinaselvitykseen osallistuneista Finsifin jäsenistä.

Eurooppalainen vastuullisen sijoittamisen kattojärjestö Eurosif on tutkinut Euroopan vastuullisen sijoittamisen markkinaa vuosina 2012, 2014, 2016 ja 2018². Finsif on pitänyt tärkeänä analysoida suomalaista vastuullisen sijoittamisen markkinaa vielä yhdistykselle tärkeitä näkökulmista. **Tämä markkinaselvitys palveleekin erityisesti Finsifin jäsenistöä, eli laaja-alaista suomalaisten instituutiosijoittajien ja alan palveluntarjoajien joukkoa muun muassa vastuullisen sijoittamisen käytännöistä, lähestymistavoista, raportointimalleista sekä arvioituista tulevaisuuden haasteista ja mahdollisuuksista.**

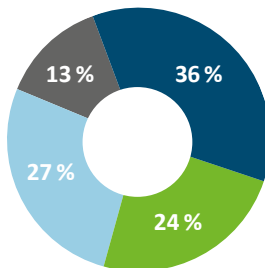
² Eurosif, European SRI study 2018

METODOLOGIA

- Varainhoitaja
- Sijoittaja
- Palveluntarjoaja
(muu kuin rahastoyhtiö)

Kuva 1. Markkinaselvityksen vastaajaorganisaatioiden luokitus.

- Alle 200 milj. EUR
- 200–999 milj. EUR
- 1–5 mrd. EUR
- Yli 5 mrd. EUR

Kuva 2. Vastaajaorganisaatioiden koko sijoitusvarallisuuden mukaan.

Markkinaselvityksen aineistonkeruun ajankohta oli loka-marraskuussa 2019. Finsifin jäsenorganisaatioiden kontakthenkilöt saivat linkin suomenkieliseen online-kyselytutkimukseen. Kyselyn vastausprosentti oli 83 % (v. 2017 vastausprosentti oli 72 %). Edelliseen markkinaselvitykseen verrattaessa on syytä muistaa, että jäsenmäärä on kasvanut, mikä osaltaan vaikuttaa kyselytutkimuksen vastauksiin ja niiden jakaumiin.

Kyselyn kohderyhmän muodostivat Finsifin jäsenorganisaatiot (kuva 1), eli varainhoitajat (asset managers), sijoittajat (asset owners) ja palveluntarjoajat (service providers). Palveluntarjoajien kyselylomake sisälsi vain sellaiset kyselylomakkeen kysymykset, jotka eivät liittyneet sijoitustoimintaan. Vastaajaorganisaatioiden sijoitusvarallisuuden jakautuminen käy ilmi kuvasta 2.

Markkinaselvityksen kyselylomake sisälsi sekä määrällisiä että laadullisia kysymyksiä. Se koostui seitsemästä osiosta kuten edelliselläkin kerralla.

1. Vastuulliseen sijoittamiseen liittyvät strategiat ja periaatteet

Tämän osion tarkoituksena oli kartoittaa jäsenorganisaatioiden vastuullisen sijoittamisen strategioita, politiikkoja ja periaatteita sekä niiden sisältöä ja julkista saatavuutta.

2. Vastuullisen sijoittamisen toteutus

Osio kartoitti jäsenorganisaatioiden vastuullisen sijoittamisen parissa työtä tekevien vastuualueita, tehtäväkuvauksia sekä vastuullisen sijoittamisen painoarvoa eri omaisuusluokissa.

3. Vastuullisen sijoittamisen raportointi

Osio selvitti jäsenorganisaatioiden vastuullisen sijoittamisen raportoinnin kohderyhmiä ja raportoinnin kattavuutta.

4. Vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat

Tavoitteena oli kartoittaa jäsenorganisaatioiden käyttämiä vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja ja niiden tärkeyttä Finsifin jäsenorganisaatioiden sijoitustoiminnalle.

5. Vastuullisen sijoittamisen osaaminen ja koulutustarve

Osio keskittyi kartoittamaan jäsenorganisaatioiden näkemystä vastuullisen sijoittamisen osaamisestaan sekä koulutustarpeista ja muista ulkoisista palveluista.

**Finsifin jäsenkunta
koostuu sijoitusalan
merkittävimmästä toimijoista
Suomessa yhteenlaskettavan
sijoitusvarallisuuden ollessa
yli 530 miljardia euroa**

6. Vastuullisen sijoittamisen haasteet ja mahdollisuudet

Organisaatioiden näkemykset tulevaisuuden haasteista ja mahdollisuuksista vastuulliseen sijoittamiseen liittyen olivat tämän osion keskiössä.

7. Vastuullinen sijoittaminen tulevaisuudessa

Osio selvitti organisaatioiden seuraavia painopisteitä vastuullisen sijoittamisen saralla sekä näkemyksiä siitä, mihin vastuullisen sijoittamisen markkina on kehittymässä. Osio kartoitti myös Finsifin jäsenorganisaatioiden näkemyksiä alan EU-sääntelystä.

Markkinaselvityksen rajoitteet

Markkinaselvityksen kohderyhmä koostui Finsifin jäsenorganisaatioista, eikä kaikista suomalaisista alan toimijoista. Finsifin jäsenkuntaan kuuluvat kuitenkin suomalaisen sijoitusalan merkittävimmät toimijat yhteenlasketun sijoitusvarallisuuden ollessa yli 530 miljardia euroa. On mahdollista, että näiden vastuullisten sijoittajien, varainhoitajien ja palveluntarjoajien näkemykset ovat keskimääräistä positiivisempia vastuullisuuden osalta kuin mitä ne olisivat olleet kaikkien vastaavien toimijoiden osalta Suomessa.

Finsifin jäsenorganisaatiot valitsivat itse kyselytutkimukseen vastanneen henkilön tai henkilöt. Näin ollen organisaation eri tasot ja erilaiset osaamistasot vastuullisesta sijoittamisesta voivat heijastua markkinaselvityksen vastauksista. Kysymysten muotoilussa oli pyritty yksiselitteisyyteen. On kuitenkin mahdollista, kuten kyselytutkimuksissa yleensä, että vastaajat ymmärtävät kysymykset taustalleen relevantilla tavalla.

Kyselytutkimus sisälsi myös laadullisia kysymyksiä. Niihin saadut vastaukset on analysoitu luokittelemalla, pyrkimyksenä löytää samantyyppisille vastauksille yhteisiä luokkia.

VASTUULLINEN SIJOITTAMINEN SUOMESSA

Tämä markkinaselvitys kuvaa vastuullisen sijoittamisen nykytilaa ja vastaajaorganisaatioiden käytäntöjä sekä toimintatapoja Suomessa vastuulliseen sijoittamiseen liittyen vuonna 2019. Markkinaselvitys myös tarkastelee ja avaa lukijoille vastaajaorganisaatioiden näkemyksiä alan keskeisimmistä kehityssuunnista sekä haasteista ja mahdollisuuksista.

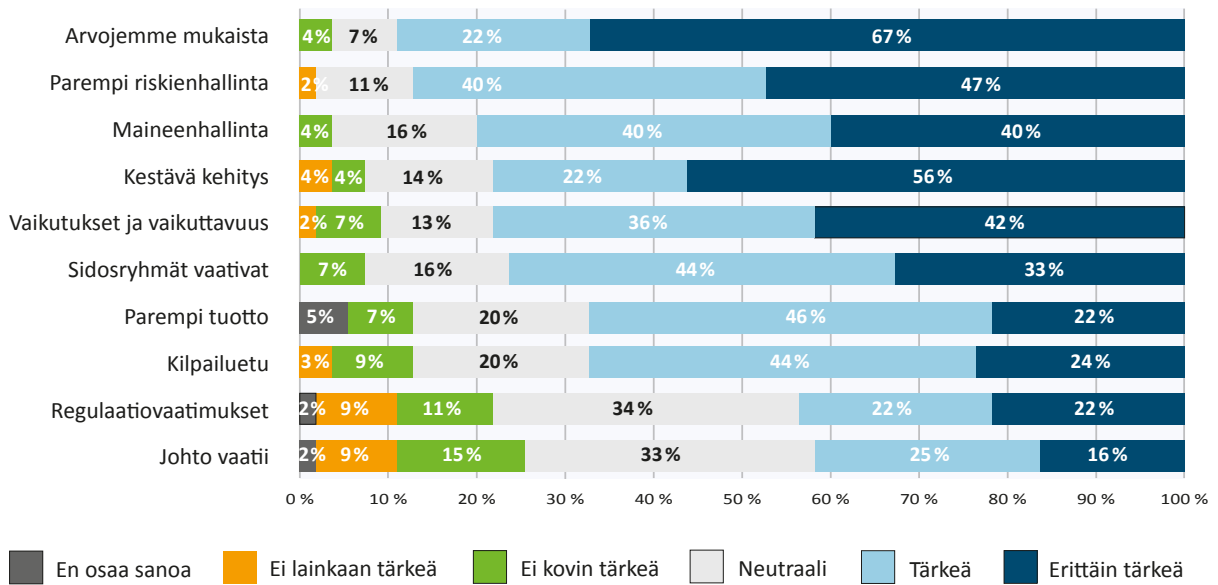
Miksi sijoittaa vastuullisesti?

Vastaajien mukaan arvot sekä paremmat mahdollisuudet riskien ja maineen hallintaan ovat keskeisimmät tekijät vastuullisen sijoittamisen taustalla. Tulokset ovat samansuuntaisia kuin vuoden 2017 markkinaselvityksessä. Lisäksi kestävä kehitys, vaikutukset ja vaikuttavuus sekä sidosryhmien kasvava kiinnostus ovat keskeisiä syitä vastuulliselle sijoittamiselle.

Miksi sijoittaa vastuullisesti?	2019	2017
Arvot	1.	
Mahdollisuus parempaan riskienhallintaan	2.	1.
Mahdollisuus parempaan maineenhallintaan	3.	2.
Kestävä kehitys	4.	
Vaikutukset ja vaikuttavuus	4.	
Sidosryhmien kasvava kiinnostus	5.	3.
Sijoittajaorganisaation johdon vaatimukset		4.

Sijoitustoiminnan vaikutukset ja vaikuttavuus on esimerkki teemasta, joka on nostanut profiiliaan verrattuna vuoden 2017 selvitykseen. Yhä useampi vastaajaorganisaatio koki sijoitustoiminnan vaikutukset ja vaikuttavuuden joko tärkeäksi tai erittäin tärkeäksi (78 % vastanneista). Sen sijaan johdon vaatimukset eivät enää ole viiden keskeisimmän tekijän joukossa.

Suurin osa vastaajaorganisaatioista piti tärkeänä sitä, että vastuullinen sijoittaminen on vastaajaorganisaatioiden arvojen mukaista. Vastaajaorganisaatioista peräti 89 % koki tärkeäksi tai erittäin tärkeäksi tekijäksi vastuullisen sijoittamisen taustalla sen, että vastuullinen sijoittaminen on heidän arvojensa mukaista toimintaa.

Kuva 3. Vastaajaorganisaatioiden näkemys vastuulliseen sijoittamiseen vaikuttavista tekijöistä.

Toisena tärkeänä tekijänä vastuulliseen sijoittamiseen nousi parempi riskienhallinta. Vastaajaorganisaatioista 87 % piti vastuullista sijoittamista ja sen tuomia mahdollisuuksia parantuneeseen riskienhallintaan joko tärkeänä tai erittäin tärkeänä.

Vastuullinen sijoittaminen ja ESG-riskit on sijoitustoiminnassa perinteisesti liitetty myös maineenhallintaan, mikä oli vastaajille kolmanneksi keskeisin tekijä vastuulliseen sijoittamiseen. Maineriskit konkretisoituvat usein sidosryhmien odotusten ja käytännön sijoitustoiminnan toteutuksen eroavaisuuksina. Vastaajaorganisaatioista 80 % piti maineenhallintaa joko tärkeänä tai erittäin tärkeänä tekijänä vastuullisen sijoittamisen harjoittamiselle.

Neljäntenä merkittävänä tekijänä vastuullisen sijoitustoiminnan harjoittamisessa on sekä vaikutukset ja vaikuttavuus että kestävä kehitys. Vastaajaorganisaatioista 78 % koki vaikutukset ja vaikuttavuuden sekä kestävä kehityksen joko tärkeäksi tai erittäin tärkeäksi tekijäksi vastuulliselle sijoittamiselle.

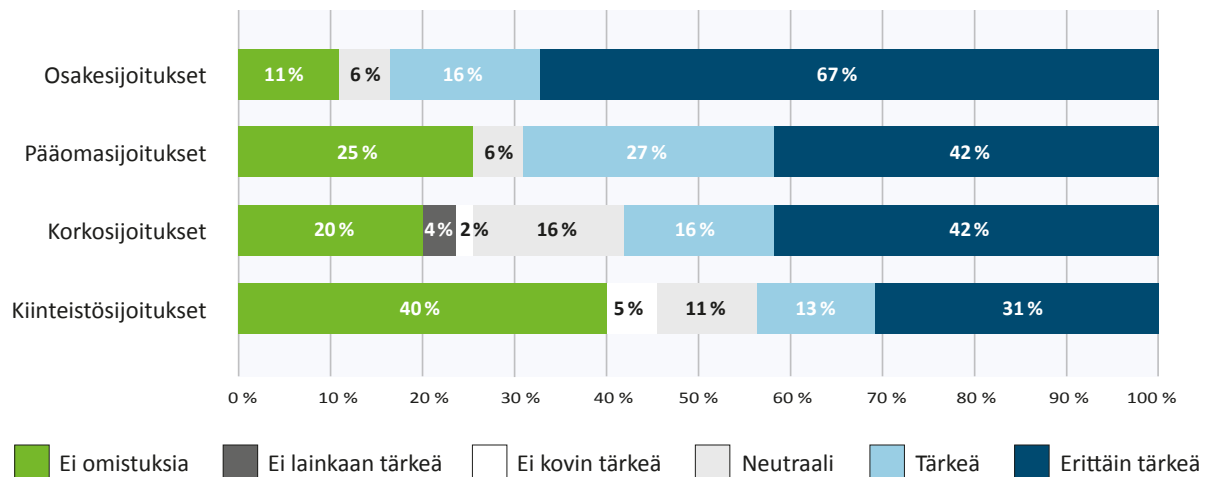
Sidosryhmien kasvava kiinnostus oli viidenneksi tärkein tekijä vastuulliselle sijoittamiselle. 77 % vastaajaorganisaatioista määrittä sidosryhmiensä kasvavan kiinnostuksen joko tärkeäksi tai erittäin tärkeäksi.

Vastuullinen sijoittaminen eri omaisuusluokissa

Suomalaisille sijoitusalan organisaatioille vastuullisen sijoittamisen rooli on tärkein suurissa osakesijoituksissa. Vastaajaorganisaatioista 83 % piti vastuullista sijoittamista joko tärkeänä tai erittäin tärkeänä suurissa osakesijoituksissa. Tulos on yhtenäinen vuoden 2017 markkina-selvityksen kanssa. Seuraavaksi tärkein rooli vastuullisella sijoittamisella on pääomasijoituksissa (69 %). Vastaavasti korkosijoituksissa 58 % ja kiinteistösijoituksissa 44 % piti vastuullisen sijoittamisen roolia tärkeänä tai erittäin tärkeänä. Tulokset heijastelevat myös portfolioissa olevia omaisuuslajeja.

Vastuullisen sijoittamisen toteuttaminen eri omaisuusluokissa edellyttää eri vastuullisen sijoittamisen lähestymistapojen hyödyntämistä. Sopivien lähestymistapojen valintaan vaikuttaa keskeisesti se, missä omaisuusluokissa sijoitusorganisaatio haluaa toteuttaa vastuullista sijoittamista. ESG-näkökulmista avainasemassa olevien omaisuusluokien määrittämiseen vaikuttaa lisäksi se, että sijoitusalan organisaatioiden portfolioissa omaisuusluokkia painotetaan eri tavoin.

Osakesijoitukset nousivat tärkeimmäksi omaisuusluokaksi sekä vuoden 2019 että vuoden 2017 selvityksissä. Voi tulkita, että tätä selittää vastuullisen sijoittamisen harjoittaminen perinteisesti juuri osakesijoituksissa, jossa vastuullisen sijoittamisen toteuttaminen on mahdollista useita lähestymistapoja ja vastuullisen sijoittamisen työkaluja hyödyntäen.

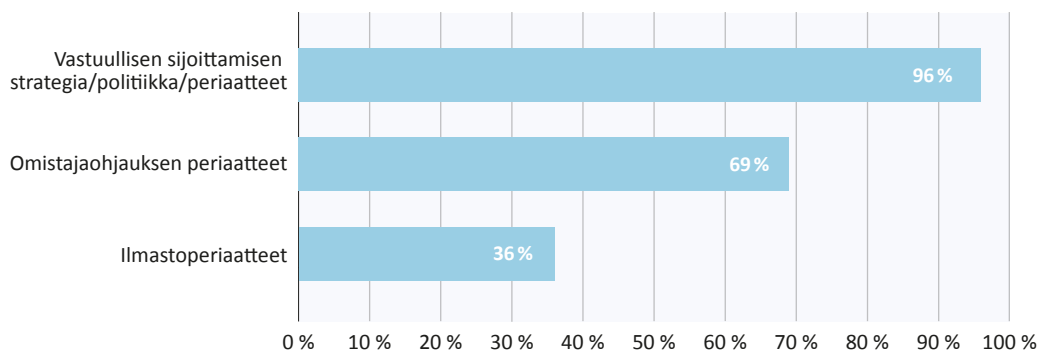

Kuva 4. Vastuullisen sijoittamisen rooli ja painoarvo eri omaisuusluokissa.

Vastuullisen sijoittamisen strategiat, politiikat ja periaatteet

Vastuullisen sijoittamisen strategia, politiikka ja periaatteet ovat ensi askelia vastuulliselle sijoittamiselle. Eri vastaajaorganisaatiot nimeävät näitä dokumentteja hieman eri lailla, vaikka niiden tarkoitus olisi pitkälti sama. Seuraavassa kutsumme näitä kaikkia nimellä ”periaatteet”. Vastuullisen sijoittamisen periaatteet voivat sisältää muun muassa vastuullisen sijoittamisen tavoitteita sekä kuvauksen toimintatavoista, joilla nämä tavoitteet aiotaan saavuttaa.

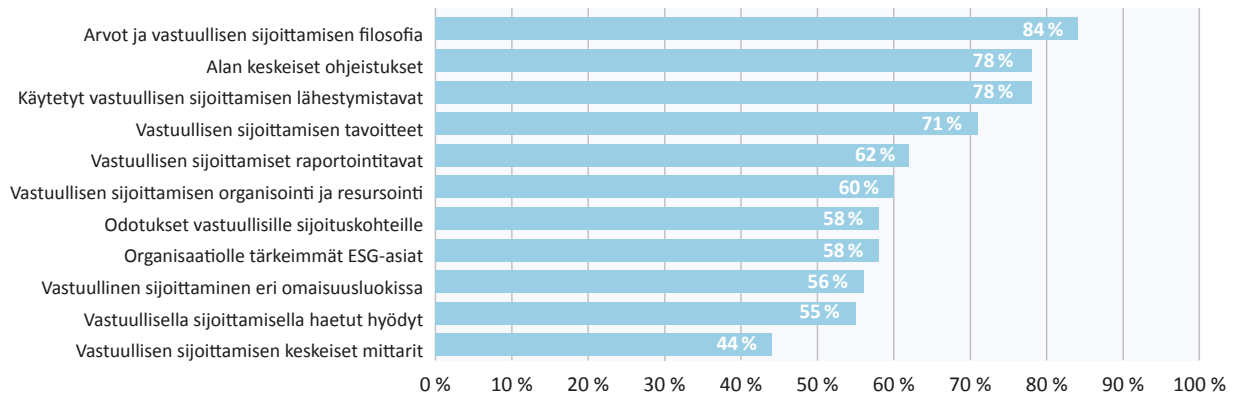
Vastanneista 96 %:lla on vastuullisen sijoittamisen periaatteet, joista 65 % on julkisia. 69 %:lla vastaajaorganisaatioista on lisäksi omistajaohjauksen periaatteet ja 36 %:lla erilliset ilmasto-periaatteet.

Kuva 5. Vastuullisen sijoittamisen periaatteiden, omistajaohjauksen periaatteiden ja ilmasto-periaatteiden yleisyys vastaajaorganisaatioilla.

Vastuullisen sijoittamisen periaatteet sisältävät yleisimmin (84 %) kuvauksen organisaation arvoista ja sijoitusfilosofiasta vastuulliseen sijoittamiseen liittyen. Suurimmalla osalla vastaajaorganisaatioista (78 %) periaatteet sisältävät myös viittauksia alan keskeisiin ohjeistuksiin ja periaatteisiin. 78 % vastaajaorganisaatioista on myös sisällyttänyt periaatteisiinsa kuvauksen käyttämistään vastuullisen sijoittamisen lähestymistavoista.

71 % vastaajaorganisaatioista sisällyttävät periaatteisiinsa kuvauksen vastuullisen sijoittamisen tavoitteista ja 62 % vastanneista kuvasi vastuulliseen sijoittamiseen liittyviä raportointikäytäntöjään. Lähes 60 % täsmentää periaatteissaan organisaatioillensa tärkeimmät ESG-asiat, kun vuoden 2017 selvityksessä tämän teki ainoastaan kolmasosa vastaajaorganisaatioista.

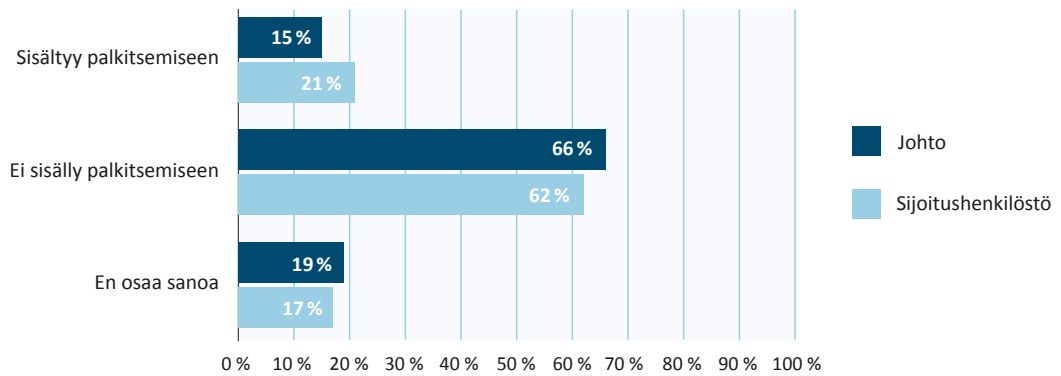

Kuva 6. Vastuullisen sijoittamisen periaatteiden keskeiset elementit.

Vastuullisen sijoittamisen periaatteiden ohella 69 %:lla vastaajaorganisaatioista on myös erilliset omistajaohjauksen periaatteet. Vuonna 2017 vastaava luku oli 54 %. Omistajaohjauksen periaatteet toimivat sijoitusalan organisaation omistajaohjausta ohjaavana dokumenttina sekä linkittävät omistajaohjauksen läheisesti vastuulliseen sijoittamiseen. Organisaatioiden johtaminen, palkitsemisperiaatteet tai omistajavaikuttaminen voivat sisältyä omistajaohjauksen periaatteisiin.

36 %:lla on erilliset ilmastoperiaatteet. Vuonna 2017 näin oli 24 %:lla. Ilmastoperiaatteet sisältävät tyypillisesti ilmastotavoitteita, joita sijoitusorganisaatio pyrkii saavuttamaan hallinnoimalla sijoitusportfoliotaan ja toteuttamalla omistajavaikuttamista. Käytännössä sijoitusorganisaatio voi toimia aktiivisena omistajana ja käyttää omistajavaltaansa esimerkiksi äänestämällä yhtiökokouksissa ilmastoasioiden huomiointia edistävällä tavalla sekä liiketoimintaratkaisujen kehittämisessä, jotka ovat ilmaston näkökulmasta kestäviä.

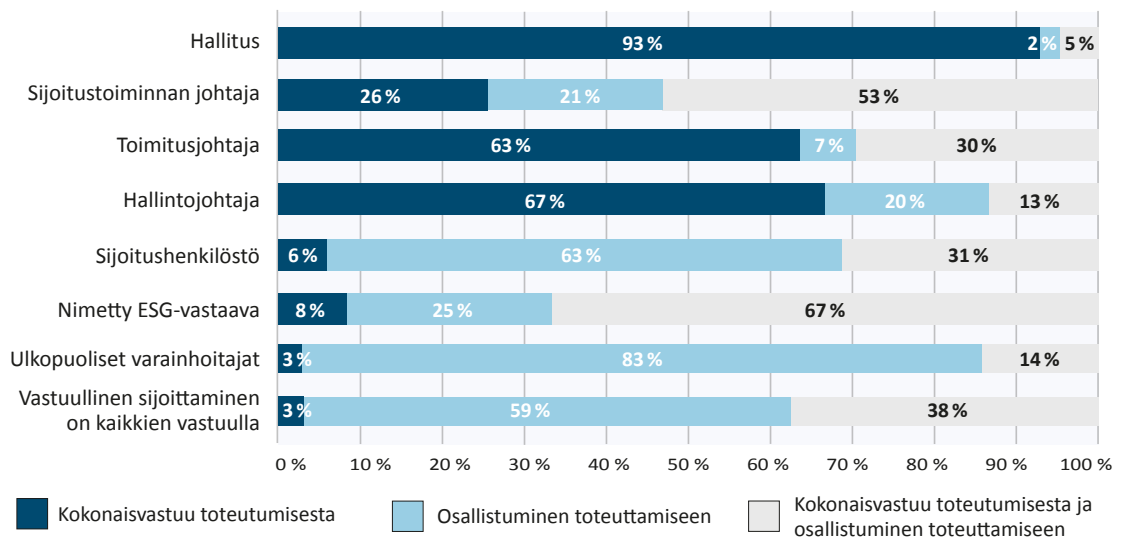
Vastaajaorganisaatioista 15 % on linkittänyt vastuullisen sijoittamisen johdon palkitsemisperiaatteisiin ja 21 % sijoituspäätöksiä tekevän henkilöstön palkitsemisperiaatteisiin. Voi ajatella, että nämä käytännöt tulevat yleistymään tulevana vuosina ESG-integroinnin suosion myötä. ESG-integrointi on vastuullisen sijoittamisen lähestymistapa, jossa ESG-tietoja hyödynnetään järjestelmällisesti sijoitusanalyysien ja -päätösten tekemisessä, koska niiden odotetaan vaikuttavan sijoituskohteen tuotto- ja riskiprofiiliin pitkällä aikavälillä. Yhä enenevässä määrin ESG-integrointiin katsotaan kuuluvan myös ESG-asioiden sisällyttäminen organisaation toimintaan laajemmaltikin, kuten palkitsemiseen.

Kuva 7. Vastuullisen sijoittamisen yleisyys osana johdon ja sijoitushenkilöstön palkitsemista.

Vastuullisen sijoittamisen toteutus

Hallituksella on kokonaisvastuu vastuullisen sijoittamisen toteutumisesta lähes kaikissa vastaajaorganisaatioissa. Hallituksen roolina voi esimerkiksi olla vastuullisen sijoittamisen periaatteiden hyväksyminen. Hallintojohtaja ja toimitusjohtaja ovat myös usein toteutumisesta vastaavan roolissa.

Kuva 8. Vastuullisesta sijoittamisesta vastaavat tahot.

Markkinaselvityksen perusteella ulkopuoliset varainhoitajat osallistuvat yleisimmin vastuullisen sijoittamisen käytännön toteuttamiseen (83 %). Tämä indikoi vastuullisen sijoittamisen periaatteiden ulottamista myös kolmansiin osapuoliin. Sijoitushenkilöstö (63 %) ja laajemmalti katsottuna sijoituskohteita analysoiva henkilöstö (59 %) osallistuvat yleisesti vastuullisen sijoittamisen toteuttamiseen. Tilanne oli vastaava myös vuoden 2017 selvityksessä. ”Vastuullisen sijoittamisen periaatteet hyväksyy hallitus. Näiden periaatteiden laatimisesta ja päivittämisestä sekä käytännön ohjeistuksesta vastaa vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä, jonka kokoonpanoon kuuluu toimitusjohtajan ja sijoitusjohtajan lisäksi edustajia sijoitusorganisaatiosta, lakiasioista ja viestinnästä. Periaatteiden toteuttamisesta vastaa sijoitusorganisaatio.” Voi ajatella, että kyseinen sitaatti on esimerkki sijoitusorganisaation keskeisten tahojen mukaan ottamisesta osaksi operationaalista käytännön sijoitustoimintaa.

ESG-vastaava on yleisimmin (67 %) roolissa, johon kuuluu kokonaisvastuu vastuullisen sijoittamisen toteutumisesta ja osallistuminen toteuttamiseen. Sijoitusjohtaja on toiseksi yleisimmin (53 %) tässä roolissa. Tyypilliseen ESG-vastaavan toimenkuvaan kuuluu vastuullisen sijoittamisen periaatteiden noudattamisesta huolehtiminen, koordinointi, kehittäminen sekä toteuttaminen. Nimetyn ESG-vastaavan lisäksi usein myös salkunhoitajat ovat toteutusvastuussa vastuullisen sijoittamisen osalta.

Tulokset indikoivat, että vastaajaorganisaatioissa on useita henkilöitä, jotka ovat mukana vastuullisessa sijoittamisessa. Tämä indikoi vastuullisen sijoittamisen olevan laajasti osa organisaation eri roolituksia.

ESG-vastaavan tai -tiimin rooli on tukea sijoitushenkilöstöä vastuullisen sijoittamisen periaatteiden mukaisissa sijoituspäätöksissä. Osassa vastaajaorganisaatioita ESG-vastaavia ei kuitenkaan ole, vaan vastuullisuus on sisällytetty sijoituspäätöksiä tekevän henkilöstön työnkuvaan. ESG-integraation toteuttaminen vaihtelee suuresti vastaajaorganisaatioiden välillä:

”Vastuullisuuspäällikkö yhdessä sijoitustiimin kanssa vastaa vastuullisen sijoittamisen toteuttamisesta. Vastuullisuuspäällikkö vastaa vastuulliseen sijoittamiseen liittyvien kehitystoimenpiteiden suunnittelusta ja edistämisestä”. Voi ajatella, että kyseinen lainaus edustaa organisaatiota, jossa on jo vakiintuneet roolit vastuullisen sijoittamisen työtehtävissä. ESG-analyysin osallistuvat sekä sijoitushenkilöstö että vastuullisuusasioista perillä oleva vastuullisuuspäällikkö.

”Sijoitusjohtaja vastaa sijoituksista kokonaisuudessaan, ml. vastuullinen sijoittaminen, joka on integroitu osa muuta sijoittamista. Käytännön toteutuksesta vastaa front office ja sijoitushallinto, jossa nämä asiat ovat jokaisen vastuulla (ei siis erikseen nimettyjä ESG-vastaavia). Yritysvastuujohtaja tiimeineen tukee sijoitustoimintoja tarpeen mukaan”. On mahdollista tulkita, että kyseisessä organisaatiossa ESG-integroinnista vastaa sijoitushenkilöstö, yritysvastuujohtajan tukiessa mahdollisissa vastuullisuuskysymyksissä substanssiosaamisellaan.

Sijoitustoiminnan johtajalla on yleisimmin vastuu vastuullisen sijoittamisen toteutumisesta ja toteuttamisesta.

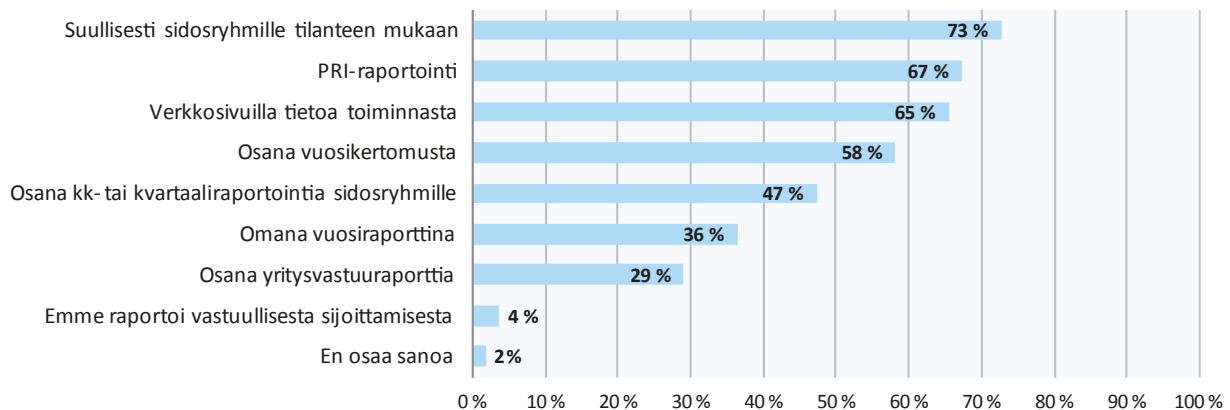
”Kukin salkunhoitaja on vastuussa vastuullisen sijoittamisen periaatteiden toteutumisesta käytännön sijoitustoiminnassa.” Tästä voi tulkita, että vastuullinen sijoittaminen on integroitu osaksi sijoitusprosessia, jossa vastuu ESG-asioiden huomioinnista on sijoituspäätöksiä tekevällä henkilöstöllä.

Vastuullisen sijoittamisen raportointi

Vastuullisen sijoittamisen raportointi lisää läpinäkyvyyttä ja parantaa vastuullisen sijoittamisen yhteismitallisuutta. Se mahdollistaa asetettujen tavoitteiden ja vastuullisen sijoittamisen kehityksen seurannan. Raportoinnin on hyvä olla luonteeltaan julkista, jota myös PRI:n allekirjoittaneilta sijoitusorganisaatioilta edellytetään. Vastuullisen sijoittamisen raportointi kiinnostaa myös sijoitusorganisaatioiden sidosryhmiä. 85 % kyselyyn vastanneista raportoi saaneensa vastuulliseen sijoittamiseen liittyviä yhteydenottoja sidosryhmiltään.

Suomen lainsäädäntö vaatii osan sijoitusorganisaatioista raportoivan julkisesti vastuullisuustyöstään. Suurten yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen (PIE-yritysten) on kirjanpitolain mukaan raportoitava olennaisista ympäristöön, sosiaalisiin tekijöihin, ihmisoikeuksiin ja korruption torjuntaan liittyvistä asioista. Suurimpien sijoitusorganisaatioiden osalta tähän yritysvastuusta raportointiin on yhdistynyt myös vastuullisesta sijoittamisesta raportointia.

EU-tasolla kehitetään parhaillaan lainsäädäntöä, joka tulee vaikuttamaan myös monen Finsifin jäsenen vastuullisen sijoittamisen raportointiin.

Kuva 9. Vastuullisen sijoittamisen raportointi.

Markkinaselvityksen perusteella yleisin raportoinnin tapa on tilannekohtainen suullinen raportointi sidosryhmille (73 % vastaajaorganisaatioista), kuten vuonna 2017 (72 %). Toiseksi ja kolmanneksi yleisintä on PRI-raportointi (67 %) sekä verkkosivuilla raportointi (65 %).

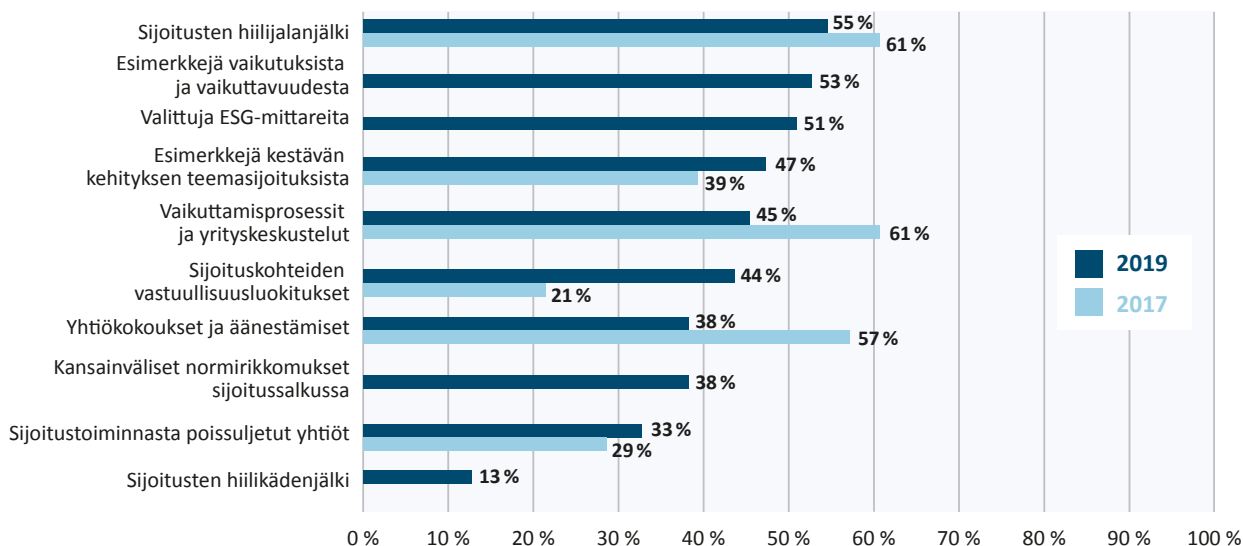
Vastaajat raportoivat vastuullisesta sijoittamisesta tyypillisesti myös osana vuosikertomusta, osana kuukausi- tai kvartaaliraportointia, erillisenä vuosiraporttina tai osana yritysvastuuraporttia. Ainoastaan 4 % vastaajaorganisaatioista ei raportoi vastuullisesta sijoittamisesta lainkaan, mikä indikoi raportoinnin yleistymisestä – vuonna 2017 vastaava luku oli 15 %.

Kansainvälisistä normirikkomuksista ei vuonna 2017 vielä raportoitu.

Tyypillisin suomalaisten sijoitusalan organisaatioiden raportoima vastuullisen sijoittamisen sisältöalue on sijoitusten hiilijalanjälki. Vastaajaorganisaatioista 55 % raportoi sen. Vuoden 2017 markkinaselvityksen vastaava luku oli 61 %. Ilmastokeskustelun myötä sijoitusten hiili-intensiivisyys ja sijoitusten ilmastovaikutukset ovat olleet vahvasti esillä viime vuosina. Tässä markkinaselvityksessä olikin relevanttia mitata myös sijoitustoiminnan hiilikädenjäljen raportointia. Vastaajaorganisaatioista 13 % raportoi jo nyt ja 11 % aikoo raportoida tulevaisuudessa sijoitustoiminnan hiilikädenjäljen.

Yli puolet sijoitusorganisaatioista mainitsee raportoivansa myös ESG-mittareita sekä esimerkkejä sijoitustoiminnan vaikutuksista ja vaikuttavuudesta. 47 % sijoitusorganisaatioista raportoi esimerkkejä kestäväen kehityksen teemasijoituksistaan, 45 % käymistään vaikuttamisprosesseista ja yrityskeskusteluista, 44 % sijoituskohteidensa vastuullisuusluokituksesta, 38 % äänestämistä yhtiökokouksissa, 38 % kansainvälisistä normirikkomuksista sijoitussalkuissa ja 33 % sijoitustoiminnasta poissuljetuista yhtiöistä.

Vuoden 2017 markkinaselvitykseen verrattuna kasvua on esimerkiksi vastuullisuusluokituksesta raportoisessa. 44 % raportoi niistä, kun vastaava luku vuonna 2017 oli ainoastaan 21 %. Poissuljetuista yhtiöistä raportoi 33 % vastaajaorganisaatioista – vuoden 2017 luku oli 29 %. Kansainvälisistä normirikkomuksista kertoi raportoivansa peräti 38 %, kun taas vuonna 2017 siitä ei vielä raportoitu. Muut kuvan 10 vastausvaihtoehdot ilman vertailutietoja on sisällytetty markkinaselvitykseen ensimmäistä kertaa tällä kierroksella.

Kuva 10. Vastuullisen sijoittamisen raportoinnin sisältöalueet vuosina 2019 ja 2017.

Vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat

Vastuullista sijoittamista voi toteuttaa monella eri tavalla. Alla on kuvattu yleisimpiä Suomessa harjoitettuja lähestymistapoja:

ESG-integrointi: ESG-tietoja hyödynnetään järjestelmällisesti sijoitusanalyysien ja -päätösten tekemisessä, koska niiden odotetaan vaikuttavan sijoituskohteen tuotto- ja riskiprofiiliin pitkällä aikavälillä. ESG-integrointi on tämän markkinaselvityksen perusteella käytetyin vastuullisen sijoittamisen lähestymistapa Suomessa.

Poissulkeminen: Kriteereitä, joiden perusteella sijoituksia suljetaan salkun ulkopuolelle. Esimerkiksi fossiili-intensiivinen liiketoiminta voi olla poissulkukriteerinä.

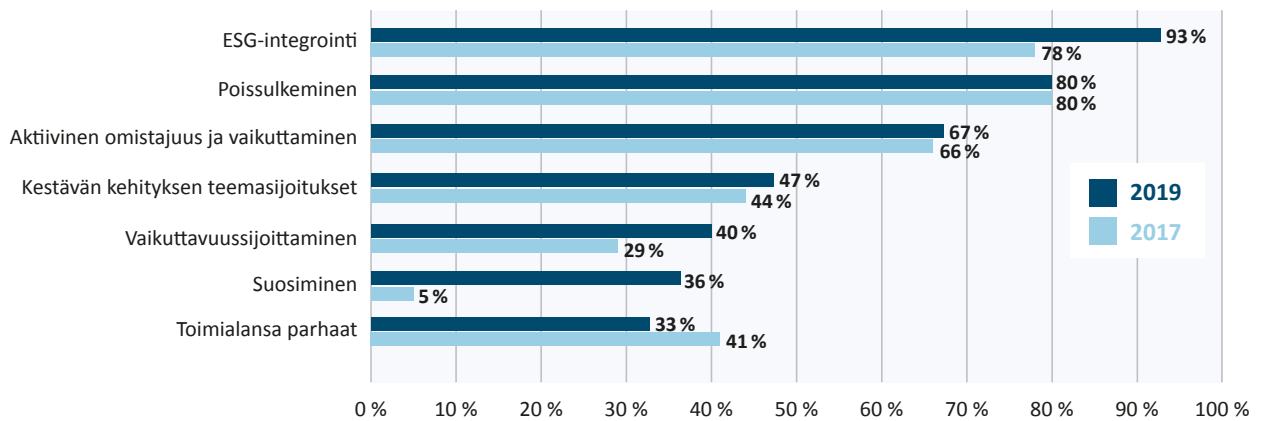
Aktiivinen omistajuus: Sijoittaja hyödyntää omistajaoikeuksiaan vastuullisemman yritystoiminnan edistämiseksi ja sijoitustuottojen varmistamiseksi. Toiminnan tavoitteena voi myös olla vaikuttaminen alan markkinastandardeihin ja -käytäntöihin, kuten ESG-raportointivaatimuksiin.

Kestävän kehityksen teemasijoitukset: Teemakohtaiset, kestäväan kehitykseen liittyvät sijoitukset. Esimerkki kestäväan kehityksen teemasijoituksista on ilmatorahastot.

Suosiminen ja toimialansa parhaat: Sijoituskohteiksi valitaan vastuullisesti toimivia yrityksiä, joiden tuotteet ja palvelut on tuotettu kestävästi tai jotka tarjoavat niitä alan muita toimijoita kestävämmällä tavalla. Toimialansa parhaat -lähestymistavassa suositaan yrityksiä, joiden ESG-arvosanat ovat muita paremmat.

Vaikuttavuussijoittaminen: Vaikuttavuussijoittamisen eli vaikuttavuusinvestoimisen tavoitteena on sijoitustuottojen lisäksi mitattava muutos esimerkiksi yhteiskunnallisiin asioihin tai ympäristöön liittyen.

Yleisimmät vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat ovat ESG-integrointi (93 %) ja poissulkeminen (80 %). Vuoden 2017 markkinaselvitykseen verrattuna ESG-integrointi on noussut suosituimmaksi vastuullisen sijoittamisen lähestymistavaksi poissulkemisen jäädessä toiselle sijalle. Vahvassa kasvussa on myös suosiminen (36 % vs. 5 % vuonna 2017) ja vaikuttavuussijoittaminen (40 % vs. 29 %), kun taas toimialansa parhaat näyttäisi vähentäneen suosiotaan (33 % vs. 41 % vuonna 2017). Yksi selitys suosimisen kasvulle on mahdollisesti ilmastonmuutoksen huomioiminen sijoituspäätöksissä yhä enemmän, suosimisen lähestymistapaa käyttäen.

Kuva 11. Käytössä olevat vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat.

Markkinaselvityksessä vastaajaorganisaatioita pyydettiin myös arvioimaan käyttämiensä lähestymistapojen tärkeyttä. **Vastaajaorganisaatioista 94 % piti ESG-integrointia tärkeänä tai erittäin tärkeänä vastuullisen sijoittamisen lähestymistapana.** Vastaava luku poissulkemiselle oli 84 %. Tulos tukee ESG-integroinnin kasvanutta roolia suomalaisessa vastuullisen sijoittamisen kentässä.

ESG-integrointi on vastuullisen sijoittamisen lähestymistapa, jossa sijoittaja analysoi ESG-riskejä ja mahdollisuuksia sijoitusprosessissa paremman tuotto-riskisuhteen saavuttamiseksi. Eurosifin vuoden 2018 markkinaselvityksen mukaan ESG-integrointi on kasvanut Euroopassa noin 60 % vuosien 2015 ja 2017 välillä³.

On syytä huomioida, että ESG-integroinnin käytännön toteutus vaihtelee merkittävästi erilaisten ja erikokoisten sijoitusalan organisaatioiden välillä. Osa korostaa ESG-asioiden sisällyttämistä sijoitustoiminnan prosesseihin, kun taas osa pyrkii tuomaan ESG-asiat osaksi sijoituspäätöksentekoa ja tulevaisuuden kassavirtoja.

³ Eurosif, European SRI Study 2018

Aktiivinen omistajuus ja vaikuttaminen on kolmanneksi yleisin vastuullisen sijoittamisen lähestymistapa vastaajaorganisaatioiden keskuudessa. Sitä toteuttaa 67 % vastaajaorganisaatioista (66 % v. 2017). Kaikki vastaajaorganisaatiot pitävät aktiivista omistajuutta ja vaikuttamista joko tärkeänä tai erittäin tärkeänä. Aktiivinen omistajuus ja vaikuttaminen ovat sijoitusalan organisaatioille mahdollisuus hyödyntää omistajaoikeuksia vastuullisemman yritystoiminnan edistämiseksi ja sijoitustuottojen varmistamiseksi.

Neljänneksi yleisimpänä vastuullisen sijoittamisen lähestymistapana on kestävä kehityksen teemasijoitukset, jota harjoittaa 47 % vastaajaorganisaatioista (44 % v. 2017). Ilmastorahastot ovat yksi esimerkki kestävä kehityksen teemasijoituksista, joita 85 % vastaajaorganisaatioista piti joko tärkeinä tai erittäin tärkeinä.

Vaikuttavuussijoittaminen on viidenneksi yleisin vastuullisen sijoittamisen lähestymistapa. Sitä harjoittaa 40 % vastaajaorganisaatioista vertailuluvun ollessa 29 % vuonna 2017. Vaikuttavuussijoittamisen suosio kasvaa myös tulevaisuudessa, sillä 15 % vastaajaorganisaatioista määritteli vaikuttavuussijoittamisen tulevaisuuden trendiksi vastuullisessa sijoittamisessa.

Suosimista harjoittaa 36 % ja toimialansa parhaat – lähestymistapaa 33 % vastaajaorganisaatioista. Peräti 89 % vastaajaorganisaatioista kokee toimialansa parhaat – lähestymistavan kuitenkin joko tärkeäksi tai erittäin tärkeäksi. Suosimisen vastaava luku on 70 %.

Vastuullisen sijoittamisen toteuttamiseksi moni vastaajaorganisaatio ostaa palveluita ulkopuolisilta palveluntarjoajilta. Yleisimpiä palveluita ovat ESG-tietokantapalvelut sekä yritysten vastuullisuusluokitukset (51 % vastaajaorganisaatioista). Toiseksi yleisin ulkopuolisilta ostettu palvelu on sijoitussalkun seulontapalvelu (45 % vastaajaorganisaatioista). Kolmanneksi eniten ostetaan hiilijalanjäljen mittaus- ja/tai raportointipalveluita. Muita ostettavia palveluita ovat äänestys- ja vaikuttamispalvelut, vastuullisen sijoittamisen kehittämisen ja toteuttamisen palvelut sekä verifiointiin ja raportointiin liittyvät palvelut. Lähes neljäsosa vastaajaorganisaatioista ei osta lainkaan vastuulliseen sijoittamiseen liittyviä palveluita ulkopuolisilta palveluntarjoajilta. Ulkoisten palveluiden käyttö on kuitenkin kasvussa, sillä vuonna 2017 vastaava luku oli noin yksi kolmasosa.

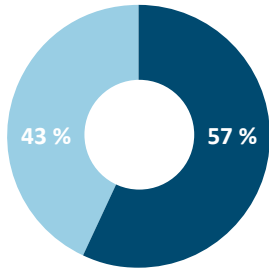
Vuonna 2019 Suomessa jo noin 40 % sijoitusalan organisaatioista toteutti vaikuttavuussijoittamista, mikä on 10 % enemmän kuin vuonna 2017.

Vastuullisen sijoittamisen osaaminen

73 % vastaajaorganisaatioista koki omaavansa tarpeeksi osaamista vastuullisesta sijoittamisesta (85 % v. 2017). Tulosta tukee se, että vastaajaorganisaatioista suurin osa kertoo ESG-asioiden olevan integroituna sijoitustoimintaansa. Kuitenkin neljäsosa vastaajaorganisaatioista mainitsee tarvitsevansa lisää osaamista ESG-teemoihin liittyen. Noin viidesosa vastaajista tunnistivat myös analyysi- ja raportointiosaamisen kehittämisen tarpeelliseksi.

57 % vastaajaorganisaatioista järjestää vastuulliseen sijoittamiseen liittyvää koulutusta työntekijöilleen (61 % v. 2017). Koulutukset ovat tyypillisesti sisäisiä seminaareja tai ulkopuolisilta tahoilta ostettuja työpajoja.

Vastaajaorganisaatioissa on tarjolla koulutusta myös verkkopohjaisina oppimateriaaleina. Koulutusten kohderyhminä ovat vastaajaorganisaatioiden mukaan koko henkilöstö, salkunhoitajat, varainhoitajat, johto sekä erilliset ESG-yksiköt.

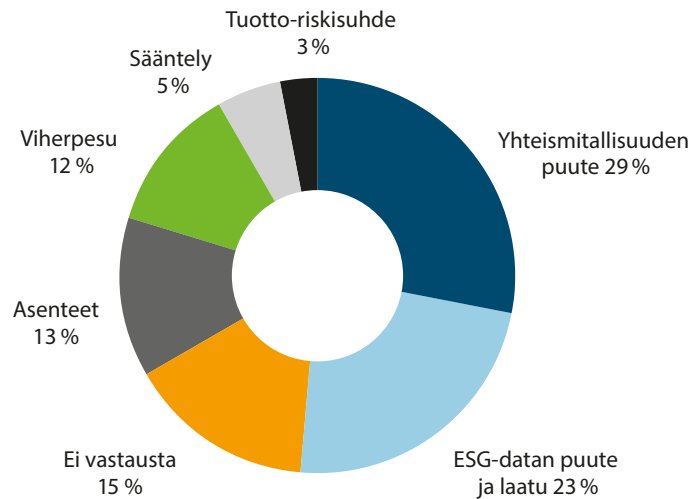
● Ei saatavilla ● Saatavilla

Kuva 12. Vastuullisen sijoittamisen koulutuksen järjestäminen ja saatavuus vastaajaorganisaatioissa.

Vastuullisen sijoittamisen haasteet

Vastaajaorganisaatioiden mainitsemat näkemykset vastuullisen sijoittamisen haasteista jakautuvat kuuteen luokkaan. Keskeisimmäksi vastuullisen sijoittamisen haasteeksi vastaajaorganisaatiot mainitsivat ESG-tietojen yhteismitallisuuteen liittyvät puutteet (29 % vastaajaorganisaatioista). Toiseksi keskeisin haaste on ESG-datan laatu ja puute (23 %).

Kuva 13. Vastaajaorganisaatioiden tunnistamat vastuullisen sijoittamisen haasteet.

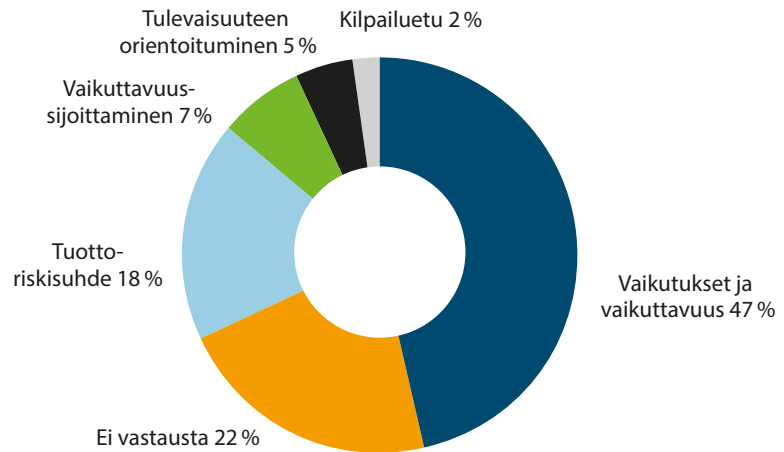
Keskeisimmiksi vastuullisen sijoittamisen haasteiksi nousivat, yhteismitallisen ja luotettavan ESG-datan puute sijoituskohteita analysoidessa. Vastauksista käy ilmi, ettei sijoituskohteiden yritysraportointi täytä sijoittajalle relevantin tiedon edellytyksiä.

Yhteismitallisuuden ja luotettavan ESG-datan puutteisiin sisältyy myös standardisoidujen mittaristojen ja toimintatapojen puute. ”Yksi suuri haaste on, että vastuullisuus ja vastuullinen sijoittaminen tarkoittavat eri asioita eri henkilöille. Jollekin esimerkiksi tupakan poissulku on todella tärkeää ja toisen mielestä tällä ei ole isossa kuvassa mitään merkitystä vaan haluaa panostaa ilmastonmuutoksen hillintään.” Vastuullisen sijoittamisen taustalla ovat sijoittajan arvot, jotka vaikuttavat kunkin sijoittajan tärkeinä pitämiin ESG-asioihin ja valittuihin vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoihin.

Asenteet niin yhteiskunnallisella tasolla kuin organisaation sisällä ovat myös yksi vastuullisen sijoittamisen haaste. Osa vastaajaorganisaatioista mainitsi esimerkkinä vastuullisen sijoittamisen mieltämisen edelleen osittain hyväntekeväisyydeksi. Vastaajaorganisaatiot mainitsivat myös viherpesun, sääntelyn ja tuottotason vastuullisen sijoittamisen haasteiksi.

Vastuullisen sijoittamisen mahdollisuudet

Vastuullisen sijoittamisen mahdollisuudet on luokiteltu ohessa viiteen luokkaan. Vastaajaorganisaatiot pitävät vaikutuksia ja vaikuttavuutta vastuullisen sijoittamisen keskeisimpinä mahdollisuuksina (47 % vastaajaorganisaatioista).

Kuva 14. Vastaajaorganisaatioiden mainitsemat vastuullisen sijoittamisen mahdollisuudet.

Sijoitustoiminnalla tavoiteltavat vaikutukset ja vaikuttavuus nousivat markkinaselvityksessä esiin useassa eri asiayhteydessä. Vastaajaorganisaatioista peräti 47 % nosti vaikutukset ja vaikuttavuuden esiin vastuullisen sijoittamisen mahdollisuutena. Vastaajaorganisaatiot mainitsivat esimerkiksi mahdollisuuden ”*Vaikuttaa positiivisesti kestävään kehitykseen ja paremman yhteiskunnan saavuttamiseen tuotoista tinkimättä*” ja ”*Vastuullinen sijoittaminen parantaa sijoituskohteiden vaikutuksia ympäristöön, sosiaaliseen vastuuseen ja hyvään hallintotapaan*”. Vastaajaorganisaatioilla on mahdollisuus tavoitella vaikutuksia ja vaikuttavuutta aktiivisella omistajuudella.

Vaikuttavuussijoittaminen on vastaajaorganisaatioiden mukaan hyvä mahdollisuus kehittää yhteiskuntaa kestävämpään suuntaan, ja tärkeänä mahdollisuutena tätä piti 7 % vastaajista. On myös mahdollista, että kaikki vastaajat eivät tee eroa vaikuttavuussijoittamisen ja sijoittamisen kautta saavutettujen vaikutusten välillä. Tässä tapauksessa nämä kaksi luokkaa voivat sisältää rinnakkaisuksia. Vastaajaorganisaatiot voivat ohjata rahoitusta yrityksille ja hankkeille, jotka toimivat kestäväällä pohjalla. Mikäli tässä onnistutaan, tulee vastaajaorganisaatioiden mukaan vaikuttavuussijoittamisen potentiaali hyödynnettyä: ”*Vaikuttavuussijoituksilla on onnistuessaan merkittävät positiiviset heijastusvaikutukset yhteiskunnan kehitykseen ja kansalliseen hyvinvointiin.*”

Myös perinteinen tuotto-riskisuhteen parantaminen on edelleen vastuullisen sijoittamisen keskeisimpien mahdollisuuksien listalla. Vastaajaorganisaatioista 18% piti tätä tärkeänä mahdollisuutena, mikä tekee tuotto-riskisuhteesta toiseksi merkittävimmän mahdollisuuden vastaajien kesken.

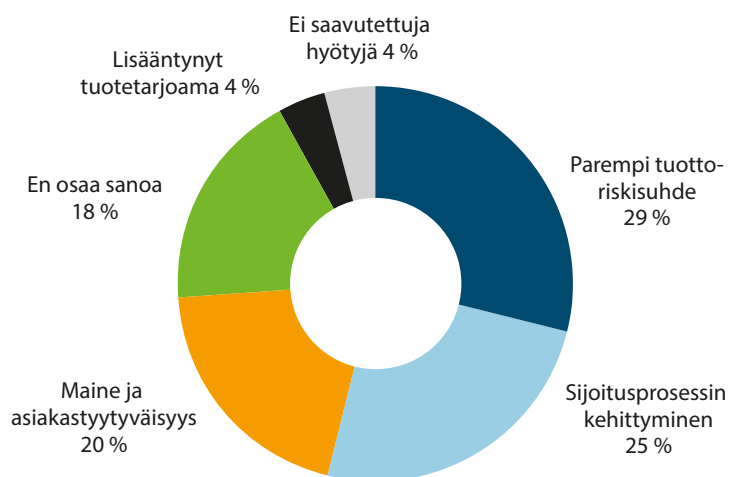
Vastuullinen sijoittaminen luo mahdollisuuksia parempaan riskienhallintaan. *”Vastuullinen sijoittaminen on ennen kaikkea riskienhallintaa ja tulevaisuudessa yhä enemmän konkreettista vaikuttamista ympäristötekijöihin ja sosiaalisiin oloihin maailmassa”.* Toteuttamalla vastuullista sijoittamista sijoittajien on mahdollista tunnistaa riskejä ja mahdollisuuksia, joita ei välttämättä tunnistettaisi perinteisen pelkkään taloudelliseen tietoon pohjautuvan sijoitusanalyysin avulla.

Vastuullinen sijoittaminen voi myös tukea sijoittajia ymmärtämään ja ennakoimaan markkinoihin vaikuttavia trendejä, joiden aikaisen vaiheen huomioiminen voi olla eduksi sijoitus- ja liiketoiminnassa sekä organisaation kehittämisessä. *”Vastuullisella sijoittamisella pystytään omilla toimilla kehittämään toimintatapoja sekä muuttamaan maailmaa”.*

Vastuullisen sijoittamisen suurimmat hyödyt

Parempi tuotto-riskisuhde on keskeisimmäksi koettu vastuullisen sijoittamisen hyöty. Vastaajaorganisaatioista 29 % koki vastuullisen sijoittamisen suurimpana hyötynä pitkän aikavälin tuotto-riskisuhteen hallinnan ja optimoinnin.

Sijoitusprosessin kehittyminen on toinen keskeinen vastuullisen sijoittamisen hyöty (25 % vastaajaorganisaatioista). *”Sijoitukseen liittyviä riskiarvioita ja yritysanalyysiä on kyetty kehittämään oikeaan suuntaan.”*

Kuva 15. Vastaajaorganisaatioiden määrittelemät vastuullisen sijoittamisen hyödyt.

Maine ja asiakastyytyväisyys ovat kolmanneksi yleisin keskeisimpänä pidetty vastuullisen sijoittamisen hyöty (20 % vastaajaorganisaatioista).

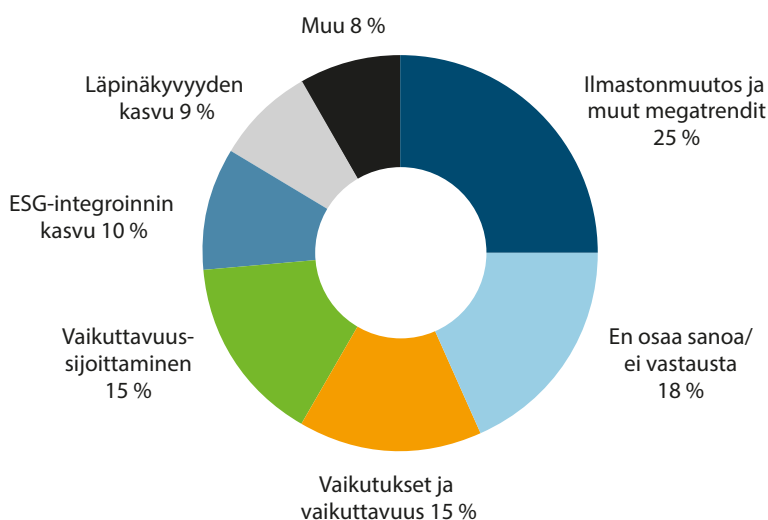
”Olemme pystyneet toteuttamaan omia ja asiakkaidemme asettamia kestäväen kehityksen periaatteita.” Vastuullinen sijoittaminen on avannut liiketoimintamahdollisuuksia, parantanut asiakkaille tarjottavien tuotteiden laatua ja johtanut näin kasvaneeseen asiakastyytyvyyteen

Vastaajaorganisaatioista
87 % koki vastuullisesta
sijoittamisen hyödyllisenä
organisaatiolleen.

sekä asiakkaiden toiveiden toteutumiseen. Vastaajaorganisaatioista 20 % koki sekä maineen että asiakastyytyvyyden parantuneen vastuullisella sijoittamisella. 4 % vastaajaorganisaatioista koki hyödyllisenä vastuullisen sijoittamisen myötä laajentuneen tuotevalikoimansa.

Vastuullisen sijoittamisen tulevaisuuden trendit

Vastaajaorganisaatiot määrittivät vastuullisen sijoittamisen keskeisimmiksi tulevaisuuden trendeiksi tekijöitä, jotka ovat esillä myös laajemmin yhteiskunnassa ja julkisessa keskustelussa. Esiin nousivat muun muassa ilmastonmuutos, vaikutukset ja vaikututtavuus, vaikuttavuussijoittaminen, ESG-integrointi sekä yritystoiminnan läpinäkyvyyden kasvun.

Kuva 16. Vastaajaorganisaatioiden määrittelemät vastuullisen sijoittamisen tulevaisuuden trendit.

Ilmastonmuutos ja muut megatrendit ovat vastaajaorganisaatioiden mielestä merkittävimmät vastuullisen sijoittamisen tulevaisuuden trendit. Vastaajaorganisaatioista 25 % mainitsi nämä.

Seuraavaksi tärkeimpänä pidetään vaikutuksia ja vaikuttavuutta sekä vaikuttavuussijoittamista, joista molemmat saivat 15 % vastaajaorganisaatioiden maininnoista.

ESG-integrointi (10 % vastaajaorganisaatioista) ja parempi läpinäkyvyys (9 % vastaajaorganisaatioista) ovat muita vastaajaorganisaatioiden mainitsemia vastuullisen sijoittamisen tulevaisuuden trendejä. ESG-integroinnin kasvu tukee selvityksen havaintoa kyseisen lähestymistavan yleisyydestä, jonka voi ajatella kasvavan tulevaisuudessakin.

Muista vastuullisen sijoittamisen tulevaisuuden trendeistä ovat esimerkkejä ETF-sijoittaminen ja YK:n kestävä kehityksen tavoitteet (Sustainable Development Goals, SDGs).

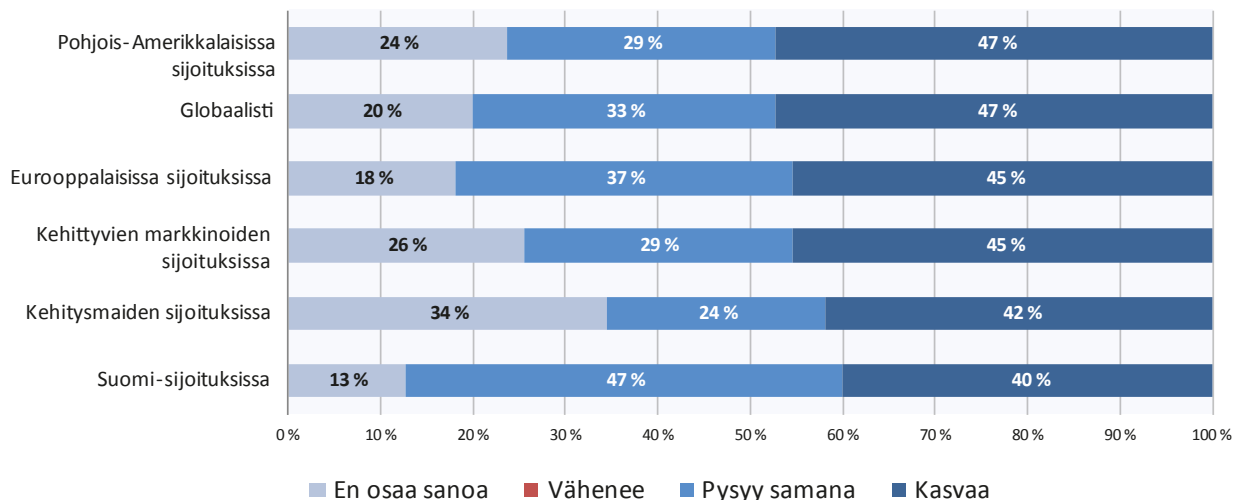
Vastuullisen sijoittamisen merkityksen kehittyminen omassa sijoitustoiminnassa ja globaalisti

Vastuullisen sijoittamisen merkitys on vastaajaorganisaatioiden mukaan kasvamassa globaalisti eri markkinoilla. Vastuullisen sijoittamisen painoarvo vastaajaorganisaatioiden omassa sijoitustoiminnassa niin yksittäisille markkinoille kohdistuvissa sijoituksissa että globaalisti on vastaajaorganisaatioiden mukaan kasvussa.

Yksikään vastaajaorganisaatioista ei usko vastuullisen sijoittamisen merkityksen vähentyvän omassa toiminnassaan millään maantieteellisellä alueella. Vastaajaorganisaatiot eivät myöskään näe merkittävää eroa eri alueiden kehityksessä, sillä kasvua odottavien määrä on likimain sama alueesta riippumatta (40–47 %). Huomionarvoista kuitenkin on, että monet vastaajaorganisaatioista ovat epävarmoja tulevan kehityksensä suhteen (vastausvaihtoehto ”en osaa sanoa”).

Samat piirteet ovat havaittavissa myös odotuksissa vastuullisen sijoittamisen merkityksestä koko markkinan näkökulmasta. Maantieteellisten alueiden välillä ei ole suuria eroja. Huomattava osa vastaajaorganisaatioista on epävarmoja (vastausvaihtoehto ”en osaa sanoa”) eikä vastuullisen sijoittamisen merkityksen vähenemistä pidetä oikeastaan todennäköisenä.

Markkinoiden näkökulmasta vastuullisen sijoittamisen merkityksen kasvua kuitenkin odottaa merkittävästi useampi (55–68 %). Vastaajaorganisaatiot, jotka uskovat vastuullisen sijoittamisen merkityksen pysyvän samana omassa toiminnassaan uskovat kuitenkin, että markkinoilla merkitys kasvaa. Tämä voi johtua siitä, että Finsifin jäsenet kokevat olevansa pidemmällä vastuullisen sijoittamisen harjoittamisessa kuin sijoittajat keskimäärin. Näin ollen omassa sijoitustoiminnassa ei ole samanlaista tarvetta vastuullisuuden kasvattamiselle.

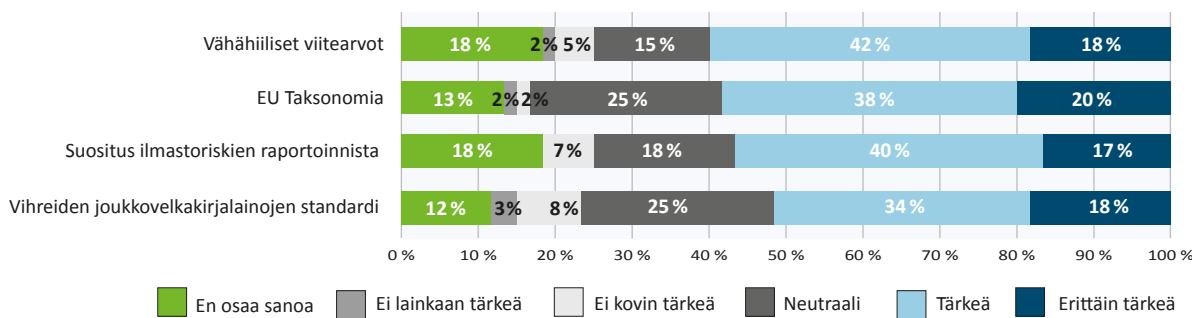

Kuva 17. Vastuullisen sijoittamisen merkitys omassa sijoitustoiminnassa tulevalla raportointikaudella.

EU:n kestävän rahoituksen sääntely

Vastaajaorganisaatiot pitivät Euroopan unionissa kehitteillä olevaa kestävän rahoituksen sääntelyä pääosin tärkeänä tai erittäin tärkeänä. Taksonomia on luokitusjärjestelmä sijoitusten kestävyuden arvioimiseksi. 58 % vastaajaorganisaatioista pitää sitä tärkeänä tai erittäin tärkeänä. Muun muassa varainhoitajat tulevat raportoimaan sijoitustuotteiden kestävydestä taksonomiaa hyödyntäen.

Vähähiiliset viitearvot ovat tärkeitä tai erittäin tärkeitä 60 %:lle vastaajaorganisaatioista. Suositus ilmatoriskien raportoinnista oli 57 %:lle ja standardi vihreistä joukkovelkakirjalainoista 52 %:lle tärkeä tai erittäin tärkeä. Noin yksi viidesosa vastaajaorganisaatioista suhtautui neutraalisti tulevan sääntelyn eri elementteihin.

Kuva 18. EU:n kestävän rahoituksen sääntelyn tärkeys, esimerkkejä.

Tätä selittää sääntelyn keskeneräisyys: ”Poliittisen tason päätökset sääntelystä on tehty, mutta käytännön tason linjaukset ovat edelleen pahasti vaiheessa ja aikataulu venyy. Merkitystä sijoitustoiminnalle on siis hankala arvioida tässä vaiheessa. Haasteeksi jäänee myös sääntelyn Eurooppa-keskeisyys: kestävän kehityksen haasteet ja myös sijoitustoiminta on globaalia ja vaatisi globaalin sääntelyn. Green Bondista on jo olemassa suhteellisen hyvin toimiva standardi, jota kehittämällä päästäisiin globaaliin standardiin”.

EU:n kestävän rahoituksen sääntelyn haasteeksi osa vastaajaorganisaatioista koki sääntelyn jäykkyyden, mutta toisaalta yhteisten pelisääntöjen luominen koettiin kuitenkin merkittäväksi: ”Regulaation jäykkyys on potentiaalinen hankaluus vastuullisuuden arvioinnissa ja sen vaikuttavuudesta globaalisti ei vielä ole varmuutta. Yhteisten globaalien pelisääntöjen luominen on silti tärkeää”.

Osa vastaajaorganisaatioista kokee tulevan sääntelyn olevan soveltu- matonta omaan sijoitustoimintaansa: ”Ko. regulaation toimimattomuus pääomasijoitustoiminnassa on selkeä haaste. Regulaation, jota ei ole luotu juuri meidän toimialalle, ei tulisi rajoittaa meidän toimialamme sijoitus- mahdollisuuksia”.

Yleisesti ottaen on mahdollista todeta, että EU:n kestävän rahoituksen sääntely on tärkeää vastaajaorganisaatioiden mielestä vastuullisen sijoittamisen ja kestävän rahoituksen tulevaisuuden kehityksessä.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Vastuullisen sijoittamisen kasvu jatkuu ja asema vahvistuu edelleen Suomessa

Vastanneista organisaatioista 96 %:lla on vastuullisen sijoittamisen periaatteet. Maltillista kasvua on tapahtunut vuodesta 2017, jolloin vastaava luku oli 93 %. Omistajaohjauksen periaatteet on lähes 70 %:lla (54 %:lla vuonna 2017) ja ilmastoperiaatteet 36 %:lla (24 %:lla vuonna 2017) sijoitusorganisaatioista. Vastuullisen sijoittamisen periaatteiden jalkauttaminen eri omaisuuslajeihin on keskeistä vastuullisen sijoittamisen uskottavaan toteuttamiseen. Osakesijoitukset ja pääomasijoitukset ovat yleisimmät omaisuuslajit vastuulliselle sijoittamiselle. Korkosijoitukset ja kiinteistösjoitukset tulevat seuraavina. Tulokset viittaavat siihen, että vastuullinen sijoittaminen on saavuttanut strategisen aseman yhä useammassa vastaajaorganisaatiossa.

Vastuullisuuden tuominen osaksi johdon ja sijoituspäätöksiä tekevän henkilöstön palkitsemisperiaatteita on toistaiseksi vain osa edelläkävijöiden toimintaa. Sekä vuoden 2019 että vuoden 2017 markkinaselvityksessä vastuullinen sijoittaminen oli osa johdon tai sijoituspäätöksiä tekevän henkilöstön palkitsemista noin viidesosalla vastaajaorganisaatioista. Yleinen näkemys on, että vastuullisen sijoittamisen sisällyttäminen palkitsemisperiaatteisiin vahvistaisi ESG-integrointia.

Alan parhaiden käytäntöjen mukaan vastuullinen sijoittaminen on jalkautettu osaksi koko sijoitusorganisaatiota ja sijoitusprosesseja. Vastuu ESG-asioista on selkeästi määritelty kaikkien relevanttien roolien kuten johdon, sijoituspäätöksiä tekevän henkilöstön ja ESG-asiantuntijoiden osalta. Vastuullinen sijoittaminen on myös sisällytetty relevanttien henkilöiden palkitsemisjärjestelmiin.

Yleisin vastuullisen sijoittamisen toteutumisesta vastaava taho on hallitus. Käytännön toteuttamisesta vastaavat yleisimmin ulkopuoliset varainhoitajat, indikoiden vastuullisen sijoittamisen periaatteiden ulottamista myös kolmansiin osapuoliin sekä sijoitushenkilöstöön ja sijoituskohteita analysoivaan henkilöstöön. Sijoitustoiminnan johtaja vastaa yleisimmin vastuullisen sijoittamisen toteutumisesta ja toteuttamisesta.

ESG-integrointi on vastaajaorganisaatioiden yleisin vastuullisen sijoittamisen lähestymistapa. Poissulkeminen on toiseksi yleisin. Tulokset ovat samansuuntaisia monen muun Euroopan maan kanssa. Vastaajaorganisaatioiden käyttämissä vastuullisen sijoittamisen lähestymistavoissa heijastuvat vastaajaorganisaation tyyppi, sijoitusstrategia, vastuullisen sijoittamisen periaatteet, sijoitusvarallisuuden koko sekä käytössä olevat

resurssit. Voi myös ajatella, että markkinatilanne vaikuttaa vastuullisen sijoittamisen lähestymistapojen mielekkyyteen.

**ESG-integraatio, suosiminen ja vaikuttavuussijoittaminen ovat kasva-
neet eniten vuoteen 2017 verrattaessa.** Suosimisessa sijoituskohteiksi valikoituu vastuullisesti johdettuja yrityksiä, joiden tuotteet ja palvelut on tuotettu kestävästi tai jotka tarjoavat niitä alan muita toimijoita kestävämmällä tavalla. Vaikuttavuussijoittamisessa sijoittaja määrittää sijoitukselle mitattavia ympäristöllisiä tai yhteiskunnallisia tavoitteita sijoitustuottojen lisäksi. Vaikuttavuussijoittaminen on ollut **vahvassa kasvussa globaalisti lähivuosina.**

Yleisin vastuullisen sijoittamisen raportointitapa on suullinen raportointi sidosryhmille. Sen lisäksi PRI-raportointi ja verkkosivuilla raportointi ovat myös yleisiä raportoinnin tapoja. Voi ajatella, että raportointi kuvastaa tehtyä työtä vastuullisesta sijoittamisesta sekä lisää läpinäkyvyyttä ja luotettavuutta. Yleisin raportoitava sisältöalue on hiilijalanjälki.

ESG-teemat ovat keskeisin osaamisen kehittämisalue

Vastaajaorganisaatiot indikoivat tarvitsevänsä lisää osaamista ESG-tee-
moista. Pääosin vastaajaorganisaatiot kokivat vastuullisen sijoittamisen osaamisen olevan riittävällä tasolla.

Lähes 60 % vastaajaorganisaatioista järjestää sijoitushenkilöstölleen vastuulliseen sijoittamiseen liittyvää koulutusta tai ostaa koulutuspalveluita organisaation ulkopuolelta.

Yhteismitallisuuden puute on keskeisin vastuullisen sijoittamisen haaste.

Vastaajaorganisaatiot indikoivat yhteismitallisuuden puutteen sekä ESG-datan laadun ja puutteen keskeisimmiksi vastuullisen sijoittamisen haasteiksi. Ne hankaloittavat vastuullisen sijoittamisen harjoittamista. Vaikutukset heijastuvat sijoitusprosessien, -analyysien ja uusien käytäntöjen kehittämisen haasteena. Nämä voivat olla yhteydessä yleisiin asenteisiin vastuullista sijoittamista kohtaan.

Vastaajaorganisaatiot kokevat vastuullisen sijoittamisen kuitenkin hyödyllisenä. Vastuullisen sijoittamisen hyödyt toteutuvat yleensä pitkällä aikavälillä, joka hankaloittaa tulosten seuranta. Tästä huolimatta selvityksen vastaajaorganisaatioista 87 % koki vastuullisesta sijoittamisesta olevan hyötyä. Vastaajaorganisaatioiden kokemat hyödyt vastuullisesta sijoittamisesta olivat yleisimmin parempituotto-riskisuhde, sijoitusprosessien kehittyminen, maineenhallinta ja asiakastytyväisyys.

Vastuullinen sijoittaminen mahdollistaa paremman riskienhallinnan ja maineen. Arvot ovat yleisin vastuullisen sijoittamisen taustalla vaikuttava tekijä. Vastuullinen sijoittaminen puolestaan mahdollistaa paremman riskienhallinnan ja maineen. Tulokset heijastelevat sitä, että ESG-riskien ja mahdollisuuksien arvioiminen antaa laajemman perspektiivin riskienhallin-

taan. ESG-integroinnin nouseminen yleisimmäksi vastuullisen sijoittamisen lähestymistavaksi kuvastaa ESG-asioiden merkityksen kasvua sijoitusprosessissa ja -päätöksenteossa. Poissulkemisella vastaajaorganisaatiot voivat puolestaan välttää myös maineriskejä, joita sijoittaminen kiistanalaisiin toimialoihin ja yrityksiin voi aiheuttaa. Aktiivisen omistajuuden kautta sijoittajat voivat toteuttaa omaa arvomaailmaansa. Viestimällä keskeisille sidosryhmille arvoista, käytetyistä vastuullisen sijoittamisen lähestymistavoista sekä ESG-riskien ja mahdollisuuksien huomioimisesta sijoituspäätöksenteossa on sijoittajan mahdollista saada tukea maineenhallinnalle.

Parantunut tuotto-riskiprofiili on keskeisin vastuullisen sijoittamisen hyöty vastaajaorganisaatioissa. Vastuullisen sijoittamisen käytännöt näytettyvät vastaajaorganisaatioiden mukaan pidemmällä aikavälillä myös parantuneena tuotto-riskisuhteena.

Ilmastonmuutos, vaikutukset ja vaikuttavuus sekä vaikuttavuussijoittaminen ovat keskeisimmät kestävä kehitystä tukevat tulevaisuuden trendit

Ilmastonmuutos ja muut megatrendit, vaikutukset, vaikuttavuus sekä vaikuttavuussijoittaminen ovat vastaajaorganisaatioille keskeisimmät tulevaisuuden trendit. Vaikutusten ja vaikuttavuuden huomioiminen edellyttää mittaus- ja raportointiviitekehysten kehittymistä, minkä vastaajaorganisaatiot mainitsivat vastuullisen sijoittamisen haasteeksi. Vaikuttavuussijoittaminen tulevaisuuden trendinä kuvastaa sijoittajien vastuullisen sijoittamisen eri lähestymistavoilla tavoittelemien ESG-tulosten ja vaikuttavuussijoittamisella tavoiteltavien vaikutusten ja vaikuttavuuden lähentymistä. ESG-tulosten, vaikutusten ja vaikuttavuuden uskottava mittaaminen ja raportointi olisi hyödyllistä, mutta se edellyttää panostamista. Globaalisti katsottuna ESG-tuloksista, vaikutuksista ja vaikuttavuudesta raportointi on vasta kehittymässä. Toinen tulkinta vaikuttavuussijoittamiselle tulevaisuuden trendinä on, että osa vastaajaorganisaatioista aikoo kasvattaa sen osuutta sijoitustoiminnassaan. Kehittyvät ja monipuoliset sijoitusinstrumentit toimivat sopivan tuotto-riskiprofiilin löytymistä vaikuttavuussijoittamisessa.

Vaikutukset ja vaikuttavuus mahdollistavat kestävä kehityksen ja erityisesti ilmastonmuutoksen hillitsemiseen vaikuttamisen. Vastaajaorganisaatiot voivat aktiivisen omistajuutensa kautta vaikuttaa sijoituskohteidensa toimintatapoihin sekä herättää keskustelua ESG-asioista ja megatrendeistä kuten ilmastonmuutoksesta. Nämä tulokset ja johtopäätökset ovat yhteneväisiä edellisen markkinaselvityksen kanssa.

Vastuullisen sijoittamisen rooli on kasvussa niin vastaajaorganisaatioiden omassa sijoitustoiminnassa kuin globaalisti. Tulos on yhteneväinen vastuullisen sijoittamisen globaalien kasvun kanssa, koostuen muun muassa PRI:n allekirjoittaneiden lukumäärän noususta.

EU:n kestävä rahoituksen sääntely on tärkeää tai erittäin tärkeää yli puolelle vastaajaorganisaatioista. Tämä on positiivinen tulos, sillä esimerkiksi taksonomia tulee vaikuttamaan merkittävästi monen vastaajaorganisaation raportointiin.

ESG-integrointi on yleisin vastuullisen sijoittamisen lähestymistapa Suomessa

Avaintulokset ja -johtopäätökset

- Vastuullisen sijoittamisen taustalla ovat organisaation arvot, mahdollisuus parempaan riskien- ja maineenhallintaan sekä kestävään kehitykseen. Vastaaajaorganisaatiot pitivät näitä myös vastuullisen sijoittamisen keskeisimpinä hyötyinä.
- Lähes kaikilla vastaaajaorganisaatioilla on vastuullisen sijoittamisen periaatteet ja lähes kaikki käyttävät ainakin yhtä vastuullisen sijoittamisen lähestymistapaa. Voisi olettaa, että näin olisi jopa kaikilla.
- Yleisin vastuullisen sijoittamisen lähestymistapa on ESG-integrointi. Toisella sijalla on poissulkeminen. ESG-integroinnin yleisyydestä huolimatta vain noin yksi viidesosa on sisällyttänyt vastuullisen sijoittamisen osaksi palkitsemista.
- Suullinen raportointi sidosryhmille ja PRI-raportointi ovat yleisimmät vastuullisen sijoittamisen raportointitavat. Vastaaajaorganisaatioilla on mahdollisuuksia lisätä vastuullisen sijoittamisen raportointia osana kuukausi-, kvartaali- ja vuosiraportointiaan.
- Vastaaajaorganisaatiot kokevat pääosin omaavansa tarvittavan osaamisen vastuullisesta sijoittamisesta. Tulos on yhteneväinen vuoden 2017 markkinaselvityksen kanssa.
- Yhteismitallisuus sekä ESG-datan laatu ja puute ovat keskeisimmät vastuullisen sijoittamisen haasteet.
- Vaikutukset, vaikuttavuus ja vaikuttavuussijoittaminen ovat keskeisiä vastuullisen sijoittamisen mahdollisuuksia tulevaisuuden trendejä.

MUISTIINPANOT

A series of horizontal dotted lines for writing notes, arranged in a regular, repeating pattern across the page.

FINSIF LYHYESTI

Finsif (Finland's Sustainable Investment Forum ry) on yleishyödyllinen yhdistys, joka palvelee sijoittajia, varainhoitajia, palveluntarjoajia ja muita alan organisaatioita. Finsif toimii Suomessa vastuullisen sijoittamisen suunnannäyttäjänä. Koska Finsifin jäsenistö edustaa yli 530 miljardin euron sijoitusvarallisuutta, on kestäväillä päätöksillä suuri merkitys. Finsifin tavoitteena on edesauttaa vastuullisen sijoittamisen toimialan kehittymistä lisäämällä tietoa vastuullisuudesta.

www.finsif.fi